

LIETUVOS INTEGRALIOS BIBLIOTEKŲ INFORMACIJOS SISTEMOS DUOMENŲ SAUGOS NUOSTATAI

I. SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos integralios bibliotekų informacijos sistemos (toliau – LIBIS) duomenų saugos nuostatai (toliau – Saugos nuostatai) reglamentuoja LIBIS elektroninės informacijos saugos politiką.
2. Šiuose Saugos nuostatuose vartojamos sąvokos:
  - 2.1. **LIBIS valdytojas ir tvarkytojas** (toliau – LIBIS valdytojas) - Nacionalinė biblioteka.
  - 2.2. **LIBIS duomenų tvarkytojas** – specialiosios, akademinės, apskričių, miestų bei rajonų viešosios bibliotekos, muziejai, pildantys ir tvarkantys savo elektroninių katalogų duomenis ir pagal sutartis su Nacionaline biblioteka teikiantys duomenis į LIBIS.
  - 2.3. **LIBIS naudotojas** – LIBIS valdytojo arba LIBIS duomenų tvarkytojo darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį, pagal kompetenciją naudojantis ir tvarkantis LIBIS elektroninę informaciją;
  - 2.4. **LIBIS administratorius** – LIBIS valdytojo arba LIBIS duomenų tvarkytojo darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį, prižiūrintis LIBIS ir (ar) jos infrastruktūrą, užtikrinantis reikiamą jos veikimą, elektroninės informacijos saugą, taip pat šias paslaugas teikiantis paslaugos teikėjas. Pagal veiklos pobūdį yra šie administratoriai:
    - 2.4.1. **Sistemos administratorius** atsako už LIBIS funkcionavimą ir prieigą prie jos įgalinančios techninės ir programinės įrangos darbo užtikrinimą, prieigos prie LIBIS infrastruktūros išteklių teisių nustatymą, naudotojų administratorių sukūrimą ir pašalinimą.
    - 2.4.2. **Naudotojų administratorius** kuria ir naikina LIBIS naudotojų prieigą prie LIBIS, pagal LIBIS duomenų tvarkymo įgaliojimo nurodymus suteikia, sustabdo, anuliuoja LIBIS naudotojų teises darbui su LIBIS.
    - 2.4.3. **LIBIS aptarnavimo paslaugų tiekėjas** – fizinis ar juridinis asmuo, kuriam pagal sutartį suteiktos LIBIS techninės priežiūros bei garantinio ir (ar) pogarantinio aptarnavimo teisės.
  - 2.5. **LIBIS saugos įgaliotinis** – LIBIS valdytojo darbuotojas, koordinuojantis ir prižiūrintis elektroninės informacijos saugos politikos įgyvendinimą bei atsakingas už kibernetinio saugumo organizavimą ir užtikrinimą (kibernetinio saugumo vadovas);
  - 2.6. **LIBIS duomenų tvarkymo įgaliotinis** – LIBIS valdytojo arba LIBIS duomenų tvarkytojo darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį, pagal savo organizacijos ar padalinio kompetenciją tiesiogiai prižiūrintis, kad IS (posistemo) funkcionalumas bei kaupiamų duomenų ypatumai atitiktų teisės aktų nustatytus tai veiklai reikalavimus, vertina LIBIS naudotojų pasirengimą dirbti su LIBIS, teikia pasiūlymus dėl darbuotojų, kuriems pavesta atlikti duomenų tvarkymo veiksmus toje IS (posistemyje), teisių ir pareigų nustatymo bei duoda atitinkamus nurodymus Naudotojų administratoriams.
3. Kitos saugos nuostatuose vartojamos sąvokos atitinka sąvokas, apibrėžtas Lietuvos Respublikos kibernetinio saugumo įstatyme, Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatyme, Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatyme, Bendrųjų elektroninės informacijos saugos reikalavimų apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos

Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 716 „Dėl Bendrųjų elektroninės informacijos saugos reikalavimų aprašo, Saugos dokumentų turinio gairių aprašo ir Elektroninės informacijos, sudarančios valstybės informacinius išteklius, svarbos įvertinimo ir valstybės informacinių sistemų, registrų ir kitų informacinių sistemų klasifikavimo gairių aprašo patvirtinimo“, Techniniuose valstybės registrų (kadastrų), žinybinių registrų, valstybės informacinių sistemų ir kitų informacinių sistemų elektroninės informacijos saugos reikalavimuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2013 m. spalio 14 d. įsakymu Nr. IV-832 „Dėl Techninių valstybės registrų (kadastrų), žinybinių registrų, valstybės informacinių sistemų ir kitų informacinių sistemų elektroninės informacijos saugos reikalavimų patvirtinimo“ (toliau – Techniniai valstybės registrų (kadastrų) žinybinių registrų, valstybės informacinių sistemų ir kitų informacinių sistemų elektroninės informacijos saugos reikalavimai), ir kituose teisės aktuose bei Lietuvos „Informacijos technologija. Saugumo metodai“ grupės standartuose.

4. LIBIS elektroninės informacijos saugos tikslas – užtikrinti LIBIS elektroninės informacijos prieinamumą, vientisumą ir konfidencialumą bei tinkamą LIBIS infrastruktūros funkcionavimą.
5. LIBIS elektroninės informacijos saugumo užtikrinimo prioritetinės kryptys:
  - 5.1. organizacinių, techninių, programinių, teisinių ir kitų priemonių, skirtų LIBIS elektroninės informacijos saugai užtikrinti, įgyvendinimas ir šių priemonių įgyvendinimo kontrolė;
  - 5.2. elektroninės informacijos saugos priemonių parinkimas projektavimo ir diegimo metu;
  - 5.3. LIBIS elektroninės informacijos konfidencialumo, vientisumo ir prieinamumo užtikrinimas;
  - 5.4. LIBIS veiklos tęstinumo užtikrinimas.
6. Saugos nuostatai taikomi:
  - 6.1. LIBIS valdytojui – Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka (Gedimino pr. 51, LT-01504, Vilnius);
  - 6.2. LIBIS duomenų tvarkytojams;
  - 6.3. LIBIS administratoriams, LIBIS naudotojams, LIBIS saugos įgaliotiniui, LIBIS duomenų tvarkymo įgaliotiniams.
  - 6.4. LIBIS aptarnavimo paslaugų teikėjams.
7. LIBIS valdytojo funkcijos ir atsakomybė:
  - 7.1. organizuoja LIBIS veiklą ir jai vadovauja;
  - 7.2. tvirtina dokumentus susijusius su LIBIS elektroninės informacijos sauga;
  - 7.3. priima sprendimą dėl LIBIS informacinių technologijų atitikties saugos reikalavimams vertinimo atlikimo;
  - 7.4. skiria LIBIS saugos įgaliotinį ir paveda jam organizuoti ir kontroliuoti saugos politikos įgyvendinimą LIBIS;
  - 7.5. nustato keliamus reikalavimus LIBIS administratoriui(-ams), skiria jį(-uos) ir paveda jam (-iems) užtikrinti tinkamą LIBIS infrastruktūros veikimą;
  - 7.6. atsako už informacijos tvarkymo LIBIS teisėtumą ir elektroninės informacijos saugą.
  - 7.7. skiria LIBIS duomenų tvarkymo įgaliotinius ir paveda jiems atlikti funkcijas nurodytas 2.6
  - 7.8. užtikrina nepertraukiamą LIBIS veikimą;
  - 7.9. užtikrina tinkamą elektroninės informacijos saugos teisės aktų ir rekomendacijų įgyvendinimą;
  - 7.10. organizuoja LIBIS naudotojams kasmetinius informacijos saugos mokymus;
  - 7.11. vykdo kitus teisės aktuose nustatytas funkcijas.
8. LIBIS duomenų tvarkytojų funkcijos ir atsakomybė:
  - 8.1. LIBIS duomenų tvarkymo veiklą privalo organizuoti atsižvelgiant į šiuos LIBIS saugos nuostatus bei bendruosius kibernetinio saugumo reikalavimus reglamentuojančius dokumentus.

- 8.2. skiria LIBIS naudotojų administratorių (-ius) ir paveda jam (-iems) atlikti funkcijas nurodytas 2.4.2;
- 8.3. skiria LIBIS duomenų tvarkymo įgaliotinį(-ius) ir paveda jam(-iems) atlikti funkcijas nurodytas 2.6
- 8.4. rengia ir tvirtina organizacines elektroninės informacijos saugos kontrolės priemones ir užtikrina jų laikymąsi;
- 8.5. diegia elektroninės informacijos saugos technines kontrolės priemones kompiuterinėse darbo vietose;
- 8.6. atsako savo tvarkymo srityje už elektroninės informacijos saugą;
- 8.7. atlieka kitas teisės aktuose nustatytas funkcijas ir LIBIS valdytojo pavedimus.
9. LIBIS informacijos saugos įgaliotinio funkcijos, atsakomybės ir įgaliojimai:
  - 9.1. teikia Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos generaliniam direktoriui siūlymus dėl:
    - 9.1.1. LIBIS administratoriaus (-ių) paskyrimo ir reikalavimų LIBIS administratoriui (-iams) nustatymo;
    - 9.1.2. LIBIS duomenų tvarkymo įgaliotinių paskyrimo ir reikalavimų jiems nustatymo;
    - 9.1.3. LIBIS informacinių technologijų saugos atitikties vertinimo atlikimo;
    - 9.1.4. LIBIS saugos politiką įgyvendinančių dokumentų priėmimo, keitimo ar panaikinimo;
  - 9.2. koordinuoja elektroninės informacijos saugos incidentų tyrimą;
  - 9.3. teikia LIBIS administratoriui (-iams), LIBIS duomenų tvarkymo įgaliotiniams ir LIBIS naudotojams privalomus vykdyti nurodymus ir pavedimus, susijusius su saugos politikos įgyvendinimu;
  - 9.4. atlikdamas savo funkcijas, turi teisę pagal savo įgaliojimus duoti privalomus vykdyti nurodymus bei pavedimus ir kitiems LIBIS valdytojo ir LIBIS duomenų tvarkytojo darbuotojams, jeigu tai būtina saugos politikai įgyvendinti;
  - 9.5. kiekvienais metais organizuoja LIBIS rizikos įvertinimą;
  - 9.6. periodiškai organizuoja LIBIS naudotojų, duomenų tvarkymo įgaliotinių ir administratorių mokymus elektroninės informacijos saugos klausimais.
  - 9.7. atlieka kitas saugos nuostatuose ir kituose saugos politiką įgyvendinančiuose dokumentuose nustatytas funkcijas ir kitus Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos generalinio direktoriaus nurodymus, susijusius su LIBIS elektroninės informacijos sauga.
10. LIBIS administratoriaus (-ių) funkcijos ir atsakomybės:
  - 10.1. kaip nurodyta 2.4
  - 10.2. pagal kompetenciją rengia pasiūlymus dėl LIBIS palaikymo, priežiūros, techninės ir programinės įrangos modernizavimo ir elektroninės informacijos saugos užtikrinimo;
  - 10.3. registruoja elektroninės informacijos saugos incidentus, informuoja apie juos LIBIS saugos įgaliotinį ir teikia pasiūlymus dėl minėtų incidentų pašalinimo;
  - 10.4. reguliariai tikrina (peržiūri) LIBIS įrangos sąranką ir jos būsenos rodiklius.
11. LIBIS duomenų tvarkymo įgaliotinių funkcijos ir atsakomybės:
  - 11.1. registruoti duomenų tvarkymo incidentus;
  - 11.2. prieš suteikiant darbo su LIBIS teises patikrinti naudotojų žinias, apmokyti juos dirbti su LIBIS;
  - 11.3. kontroliuoti LIBIS naudotojams suteiktų teisių atitikimą darbo funkcijoms,
  - 11.4. savalaikiai teikti Naudotojų administratoriams informaciją apie reikiamus LIBIS naudotojų teisių pakeitimus, anuliavimą.
12. Teisės aktai, kuriais vadovaujantis tvarkoma LIBIS elektroninė informacija ir užtikrinamas jos saugumas:

- 12.1. Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymu;
- 12.2. Lietuvos Respublikos kibernetinio saugumo įstatymu;
- 12.3. Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu;
- 12.4. Bendrųjų elektroninės informacijos saugos reikalavimų aprašu ir Saugos dokumentu turinio gairių aprašu, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 716;
- 12.5. Techniniu valstybės registų (kadastrų), žinybinių registų, valstybės informacinių sistemų ir kitų informacinių sistemų elektroninės informacijos saugos reikalavimais, patvirtintais Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2013 m. spalio 4 d. įsakymu Nr. 1V-832;
- 12.6. Organizacinių ir techninių kibernetinio saugumo reikalavimų, taikomų ypatingos svarbos informacinei infrastruktūrai ir valstybės informaciniams ištekliams, aprašu patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. balandžio 20 d. nutarimu Nr. 387;
- 12.7. Bendraisiais reikalavimais organizacinėms ir techninėms duomenų saugumo priemonėms patvirtintiems Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos direktoriaus 2008 m. lapkričio 12 d. įsakymu Nr. 1T-71(1.12) (Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos direktoriaus 2014 m. gruodžio 18 d. įsakymu Nr. 1T-74(1.12));
- 12.8. Lietuvos standartais LST EN ISO/IEC 27001:2017, LST EN ISO/IEC 27002:2017, taip pat kitais Lietuvos ir tarptautiniais „Informacijos technologija. Saugumo technika“ grupės standartais, apibūdinančiais informacijos saugos valdymą ir saugų duomenų tvarkymą.
- 12.9. kitais teisės aktais, reglamentuojančiais informacinių sistemų elektroninės informacijos tvarkymą, elektroninės informacijos saugą, kibernetinį saugumą bei informacinių sistemų valdytojo ir tvarkytojo veiklą.

II. SKYRIUS

ELEKTRONINĖS INFORMACIJOS SAUGOS VALDYMAS

13. LIBIS tvarkoma elektroninė informacija priskiriama vidutinės svarbos elektroninės informacijos kategorijai vadovaujantis Klasifikavimo gairių aprašo 9.3 ir 9.4 papunkčiuose nustatytais kriterijais.
14. Atsižvelgiant į LIBIS tvarkomos elektroninės informacijos svarbos kategoriją ir vadovaujantis Klasifikavimo gairių aprašo 12.3 papunkčiu, LIBIS priskiriama trečiai informacinės sistemos kategorijai.
15. LIBIS asmens duomenų tvarkymas automatiniu būdu priskirtinas antrajam saugumo lygiui vadovaujantis Bendrųjų reikalavimų asmens duomenų saugumo priemonėms 11.2 papunkčio nuostata.
16. LIBIS saugos įgaliotinis, atsižvelgdamas į Vidaus reikalų ministerijos išleistą metodinę priemonę „Rizikos analizės vadovas“, Lietuvos ir tarptautinius „Informacijos technologija. Saugumo technika“ grupės standartus, ne rečiau kaip kartą per 1 metus, organizuoja LIBIS rizikos įvertinimą. Prireikus saugos įgaliotinis gali organizuoti neeilinį rizikos įvertinimą. LIBIS rizikos veiksnių vertinimui taikoma kokybinė rizikos vertinimo metodika. Kartu su pagrindiniu LIBIS rizikos vertinimu organizuojamas ir atliekamas grėsmių ir pažeidžiamumų, galinčių turėti įtakos LIBIS kibernetiniam saugumui, vertinimas.
17. LIBIS rizikos įvertinimas išdėstomas rizikos įvertinimo ataskaitoje. Rizikos įvertinimo ataskaita rengiama atsižvelgiant į rizikos veiksnius, galinčius turėti įtakos informacijos saugai. Svarbiausieji rizikos veiksniai yra šie:

- 17.1. subjektyvūs netyčiniai (duomenų tvarkymo klaidos ir apsirikimai, duomenų ištrynimasis, klaidingas duomenų teikimas, fiziniai informacijos technologijų sutrikimai, duomenų perdavimo tinklais sutrikimai, programinės įrangos klaidos, neteisingas veikimas ir kita);
  - 17.2. subjektyvūs tyčiniai (nesankcionuotas naudojimas LIBIS duomenims gauti, duomenų pakeitimas ar sunaikinimas, informacinių technologijų duomenų perdavimo tinklais sutrikdymai, saugos pažeidimai, vagystės ir kita);
  - 17.3. nenugalima jėga (force majeure).
18. Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos generalinis direktorius, atsižvelgdamas į LIBIS rizikos įvertinimo ataskaitą, prireikus tvirtina LIBIS saugos įgaliotinio parengtą rizikos įvertinimo ir rizikos valdymo priemonių planą, kuriame numatomas techninių, administracinių ir kitų išteklių poreikis rizikos valdymo priemonėms įgyvendinti.
  19. Rizikos įvertinimo ataskaitos, rizikos įvertinimo ir rizikos valdymo priemonių plano kopijas LIBIS valdytojas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo minėtų dokumentų priėmimo turi pateikti Valstybės informacinių išteklių atitikties elektroninės informacijos saugos reikalavimams stebėsenos sistemai Valstybės informacinių išteklių atitikties elektroninės informacijos saugos reikalavimams stebėsenos sistemos nuostatų nustatyta tvarka.
  20. Siekiant užtikrinti Saugos nuostatuose ir kituose saugos politiką įgyvendinančiuose teisės aktuose išdėstytų nuostatų įgyvendinimo kontrolę, LIBIS saugos įgaliotinis ne rečiau kaip kartą per metus organizuoja LIBIS informacinių technologijų saugos reikalavimų atitikties vertinimą, kurio metu:
    - 20.1. įvertinama Saugos nuostatų ir kitų saugos politiką įgyvendinančių teisės aktų atitiktis realiai LIBIS duomenų saugos situacijai;
    - 20.2. inventorizuojama LIBIS valdytojo kompiuterinė techninė ir programinė įranga;
    - 20.3. tikrinama LIBIS tarnybinėse stovyklose bei ne mažiau kaip 10 procentų LIBIS valdytojo kompiuterizuotose darbo vietose įdiegta programinė įranga ir jos sąranka (konfigūracija);
    - 20.4. peržiūrima LIBIS naudotojams suteiktų teisių ir atliekamų funkcijų atitiktis, prireikus LIBIS naudotojų teisės praplečiamos arba apribojamos;
    - 20.5. tikrinamos LIBIS duomenų gavėjams suteiktos teisės;
    - 20.6. įvertinamas pasirengimas atkurti LIBIS veiklos tęstinumą, įvykus LIBIS duomenų saugos incidentui.
  21. Remdamasis atlikto LIBIS informacinių technologijų saugos reikalavimų atitikties vertinimo rezultatais, LIBIS saugos įgaliotinis parengia ir Nacionalinės bibliotekos generaliniam direktoriui pateikia tvirtinti pastebėtų trūkumų šalinimo planą, kuriame nurodomi atsakingi vykdytojai ir nustatomi numatytų priemonių įgyvendinimo terminai.
  22. Informacinių technologijų saugos atitikties vertinimo ataskaitos, pastebėtų trūkumų šalinimo plano kopijas LIBIS valdytojas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo minėtų dokumentų priėmimo turi pateikti Valstybės informacinių išteklių atitikties elektroninės informacijos saugos reikalavimams stebėsenos sistemai Valstybės informacinių išteklių atitikties elektroninės informacijos saugos) reikalavimams stebėsenos sistemos nuostatų nustatyta tvarka.
  23. Techninės, programinės ir organizacinės elektroninės informacijos saugos priemonės pasirenkamos, kad būtų užtikrintas LIBIS veiklos tęstinumas, patiriant kuo mažiau išlaidų ir užtikrinamas saugus LIBIS naudotojų darbas.

III. SKYRIUS

ORGANIZACINIAI IR TECHNINIAI REIKALAVIMAI

24. Programinės įrangos, skirtos apsaugoti LIBIS nuo kenksmingos programinės įrangos naudojimo nuostatos:
  - 24.1. tarnybinėse stotyse ir kompiuterizuotose darbo vietose naudojamos centralizuotai valdomos kenksmingos programinės įrangos aptikimo priemonės, kurios:
    - 24.1.1. nuolat ieško ir blokuoja kenksmingą programinę įrangą (virusų, šnipinėjimo programinę įrangą ir kt.);
    - 24.1.2. kenksmingos programinės įrangos parašai ir paieškos variklis reguliariai atnaujinamas kas 8 val. automatiškai būdu arba inicijavus administratoriui, iš centrinės valdymo sistemos;
  - 24.2. tarnybinės stotys ir kompiuterizuotose darbo vietose negali būti eksploatuojamos be kenksmingos programinės įrangos aptikimo priemonių, nebent rizikos vertinimo metu nustatyta, kad esama rizika priimtina.
25. LIBIS kompiuterinis tinklas turi būti atskirtas filtravimo įranga nuo viešojo interneto. Tinklo srautas tarp LIBIS ir viešojo interneto turi būti analizuojamas.
26. Atliekant LIBIS administravimo ir elektroninės informacijos tvarkymo darbus mobiliųjų įrenginių naudojimas draudžiamas.
27. Nešiojamiesiems kompiuteriams, išnešamiems iš LIBIS valdytojo patalpų, turi būti taikomos papildomos saugos priemonės (elektroninės informacijos šifravimas, prisijungimo ribojimas ir pan.).
28. LIBIS elektroninės informacijos perdavimui naudojamas(-i) saugūs šifruoti kanalai.
29. Prieiga prie vidinio tinklo nutolusio administravimo ir/ar priežiūros darbams organizuojama VPN („virtual private network“) pagalba.
30. LIBIS interneto svetainė(-s) privalo būti sukonfigūruota prisilaikant gerų saugumo praktikų reikalavimų, tikrinti gaunamus duomenis, ryšys su vartotojais organizuojamas saugiu šifruotu kanalu, naudojant patikimos sertifikavimo tarnybos išduotus sertifikatus.
31. LIBIS elektroninės informacijos atsarginės kopijos daromos automatiškai. Periodiškai atliekama atsarginių kopijų tinkamumo ir saugojimo kontrolė. Elektroninės informacijos kopijos turi būti saugomos kitoje patalpoje nei LIBIS tarnybinės stotys.

IV. SKYRIUS

REIKALAVIMAI PERSONALUI

32. LIBIS saugos įgaliotinis privalo turėti dokumentais patvirtintą informacinių technologijų specialisto kvalifikaciją, išmanyti informacijos saugos užtikrinimo principus, savo darbe vadovautis saugos reikalavimais bei kitais Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos teisės aktais, reglamentuojančiais saugų elektroninės informacijos tvarkymą, standartais ir kitais dokumentais, sugebėti prižiūrėti, kaip įgyvendinama saugos politika.
33. LIBIS saugos įgaliotiniu negali būti skiriamas asmuo, turintis neišnykusį ar nepanaikintą teistumą už nusikaltimą elektroninių duomenų ir informacinių sistemų saugumui, taip pat paskirtą administracinę nuobaudą už neteisėtą asmens duomenų tvarkymą ir privatumo apsaugos pažeidimą elektroninių ryšių srityje, elektroninių ryšių išteklių naudojimo ir skyrimo taisyklių pažeidimą, elektroninių ryšių tinklo gadinimą ar savavališką prisijungimą prie tinklo arba galinių

įrenginių, kurie trukdo elektroninių ryšių tinklo darbui, savavališką prisijungimą arba elektroninių ryšių infrastruktūros įrengimo, naudojimo ir apsaugos sąlygų ir taisyklių pažeidimą, jeigu nuo jos paskyrimo praėję mažiau kaip vieni metai

34. LIBIS administratoriai privalo išmanyti pagrindinius saugos politikos principus, darbą su duomenų perdavimo tinklais, mokėti užtikrinti jų saugumą, turėti sisteminių programinių priemonių administravimo ir priežiūros patirties, mokėti administruoti ir prižiūrėti duomenų bazes, gebėti užtikrinti techninės ir programinės įrangos nepertraukiamą funkcionavimą, stebėti techninės ir programinės įrangos veikimą, atlikti techninės ir programinės įrangos profilaktinę priežiūrą, sutrikimų diagnostiką ir šalinimą, turėti sisteminių programinių priemonių (*Windows, *nix, Oracle, SQL*) administravimo ir priežiūros patirties.
35. LIBIS naudotojai privalo turėti atitinkamą kvalifikaciją, būti apmokyti dirbti su LIBIS programine įranga, supažindinti saugaus darbo su duomenimis principais, turėti patirties dirbant su Windows operacinėmis sistemomis, taikomosiomis programomis, būti pasirašę pasižadėjimą saugoti asmens duomenų ir kitą LIBIS elektroninę informacijos paslaptį.
36. LIBIS duomenų tvarkymo įgaliotiniai privalo gerai išmanyti savo organizacijos (padalinio) veiklos procesus ir jų organizavimo bei darbo su LIBIS ypatumus, sugebėti įvertinti savo padalinio veiklos įtaką kitiems padaliniais, būti susipažinę su aktualiais LIBIS naudotojų kibernetinės saugos principais.

V. SKYRIUS

INFORMACINĖS SISTEMOS NAUDOTOJŲ SUPAŽINDINIMO SU SAUGOS DOKUMENTAIS PRINCIPAI

37. Tvarkyti LIBIS elektroninę informaciją gali tik LIBIS naudotojai, susipažinę su Saugos nuostatais, LIBIS saugos politiką įgyvendinančiais dokumentais ir kitais teisės aktais, kuriais vadovaujamosi tvarkant elektroninę informaciją, užtikrinant jos saugumą, bei atsakomybe už saugos dokumentų nuostatų pažeidimus, ir raštu sutikę laikytis saugos dokumentuose nustatytų reikalavimų. Pakartotinis supažindinimas yra vykdomas pasikeitus minėtiems dokumentams ir teisės aktams.
38. Už LIBIS naudotojų supažindinimą su šiais Saugos nuostatais ir LIBIS saugos politiką įgyvendinančiais dokumentais yra atsakingas LIBIS saugos įgaliotinis.
39. LIBIS naudotojams turi būti nuolat rengiami duomenų saugos mokymai, įvairiais būdais primenama apie saugos problematiką (pvz., priminimai elektroniniu būdu, teminių seminarų rengimas ir pan.). Už saugumo problemų priminimą, mokymų organizavimą atsako LIBIS saugos įgaliotinis. Už saugumo problemų priminimą, mokymų planavimą ir organizavimą atsako LIBIS saugos įgaliotinis.

VI. SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

40. Saugos nuostatai ne rečiau kaip kartą per metus arba įvykus esminiams pokyčiams turi būti peržiūrėti.
41. LIBIS administratoriai, LIBIS duomenų tvarkymo įgaliotiniai, LIBIS saugos įgaliotinis, LIBIS naudotojai, LIBIS paslaugų teikėjai pažeidę LIBIS elektroninės informacijos saugą reglamentuojančių dokumentų ir kitų saugų elektroninės informacijos tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų nuostatas, atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.